

letove u zračni prostor, unutar zračnog prostora ili iz zračnog prostora država potpisnica ECAA Sporazuma; operatori zrakoplova iz člana 4. tačka 1. podtačka (d) Dodatka I Pravilnika iz tačke a) ovog člana, koji obavljaju letove u zračnom prostoru iznad teritorije država potpisnica ECAA Sporazuma i u svakom drugom zračnom prostoru u kome države potpisnice ECAA Sporazuma primjenjuju zahtjeve utvrđene u Pravilniku o organizaciji i korištenju zračnog prostora u Jedinstvenom evropskom nebu ("Službeni glasnik BiH", broj 45/10).

Član 2.
(Definicije)

- (1) Za potrebe ovog pravilnika koriste se sljedeće definicije:
- Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine** (*Bosnia and Herzegovina Directorate of Civil Aviation - BHDCA*): Nadležni zrakoplovni organ Bosne i Hercegovine;
 - ECAA Sporazum** (*Multilateral Agreement on the Establishment of a European Common Aviation Area*): Multilateralni sporazum između Evropske zajednice i njenih država članica, Republike Albanije, Bosne i Hercegovine, Republike Bugarske, Republike Hrvatske, Bivše Jugoslovenske Republike Makedonije, Republike Island, Republike Crne Gore, Kraljevine Norveške, Rumunije, Republike Srbije i Misije privremene uprave Ujedinjenih naroda na Kosovu (u skladu sa Rezolucijom Vijeća sigurnosti UN 1244 od 10. juna 1999) o uspostavljanju Zajedničkog evropskog zrakoplovnog područja;
 - Indikacija obaveznog razdvajanja (RA)**: označava indikaciju koja letačkoj posadi preporučuje manevar kome je svrha otklanjanje svih prijetnji ili ograničenja manevara kako bi se održalo postojeće razdvajanje;
 - Indikacija prometnog upozorenja (Traffic Advisory TA)**: označava indikaciju koja letačku posadu upozorava da je blizina drugog zrakoplova potencijalno ugrožava;
 - Nadležni organ**: označava tijelo ili tijela koje je imenovala ili ustanovila Bosna i Hercegovina kao svoja državna ovlaštena tijela u skladu sa članom 16. stav (1) Zakona o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine, i članom 5. stav (1) i članom 4. Dodatka I Pravilnika kojim se uspostavlja okvir za stvaranje jedinstvenog evropskog neba;
 - Sistem za izbjegavanje sudara u zraku (ACAS)**: označava sistem koji na osnovu signala transpondera sekundarnog nadzornog radara (SSR), koji radi nezavisno od zemaljske opreme, daje savjet pilotu o zrakoplovima koji ga potencijalno ugrožavaju, a koji su opremljeni SSR transponderima;
 - Sistem za izbjegavanje sudara u zraku II (ACAS II)**: označava sistem zrakoplova za izbjegavanje sudara u letu koji osigurava, pored prometnog upozorenja, dodatno upozorenja za vertikalno razdvajanje.
- (2) Skraćenice koje se primjenjuju u ovom pravilniku imaju sljedeće značenje:
- SSR (Secondary Surveillance Radar)**: Sekundarni nadzorni radar.

Član 3.

(Sistem za izbjegavanje sudara u letu (ACAS))

- (1) Zrakoplovi iz Dodatka ovog pravilnika, Odjeljak I, moraju biti opremljeni i upravljani u skladu sa odredbama i procedurama navedenim u Dodatku ovog pravilnika.

- (2) BHDCA obezbjeđuje da operacije zrakoplova iz člana 1. tačka 2. podtačka (a) Dodatka I Pravilnika o zajedničkim pravilima u području civilnog zrakoplovstva i nadležnostima Evropske agencije za sigurnost zračnog prometa budu u skladu sa odredbama i postupcima propisanim u Dodatku ovog pravilnika, a u skladu sa uvjetima utvrđenim u tom članu.

Član 4.
(Usklađivanje)

Ovim pravilnikom preuzimaju se odredbe Uredbe Komisije (EU) br. 1332/2011 od 16. decembra 2011. godine o zahtjevima upotrebe zajedničkog zračnog prostora i operativnim postupcima za izbjegavanje sudara u letu.

Član 5.
(Stupanje na snagu)

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Broj 1-3-02-2-780-5/18
26. oktobra 2018. godine
Banja Luka

V.d. generalnog direktora
Željko Travar, s. r.

DODATAK

Sistem za izbjegavanje sudara u letu (ACAS II)

(Dio - ACAS)

Odjeljak I - oprema ACAS II

AUR.ACAS.1005 Zahtjev performansi

- (1) Sljedeći zrakoplovi pokretani turbinskim motorima opremljeni su sistemom logike za izbjegavanje sudara ACAS II, verzija 7.1:
- zrakoplovi sa maksimalnom dozvoljenom masom pri polijetanju većom od 5700 kg; ili
 - zrakoplovi sa brojem putničkih sjedišta većim od 19.
- (2) Zrakoplovi koji nisu navedeni u tački (1), ali koji su dobrovoljno opremljeni sa ACAS II, moraju biti opremljeni sistemom logike za izbjegavanja sudara verzije 7.1.
- (3) Tačka (1) se ne primjenjuje na sisteme bespilotnih letilica.

AUR.ACAS.1010 Osposobljavanje za sistem ACAS II

Operatori utvrđuju operativne postupke i programe osposobljavanja za sistem ACAS II kako bi se letačka posada na odgovarajući način osposobila za izbjegavanje sudara i za upotrebu opreme ACAS II.

Temeljem članka 16. i članka 61. stavak (2) Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02, 102/09 i 72/17) i članka 14. stavak (1) Zakona o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 39/09 i 25/18), vršitelj dužnosti generalnog ravnatelja Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine donosi

PRAVILNIK

O POSTUPKU IZBJEGAVANJA SUDARA U LETU

Članak 1.
(Predmet)

Ovim pravilnikom se utvrđuju postupci za izbjegavanje sudara u letu koje su dužni ispuniti:

- operatori zrakoplova iz članka 4. tačka 1. podtočke (b) i (c) Dodatka I Pravilnika o zajedničkim pravilima u području civilnog zrakoplovstva i nadležnostima Evropske agencije za sigurnost zračnog prometa ("Službeni glasnik BiH", broj 45/10) koji obavljaju letove u zračni prostor, unutar zračnog prostora ili iz zračnog prostora država potpisnica ECAA Sporazuma;

- b) operatori zrakoplova iz članka 4. točka 1. podtočka (d) Dodatka I Pravilnika iz točke a) ovog članka, koji obavljaju letove u zračnom prostoru iznad teritorije država potpisnica ECAA Sporazuma i u svakom drugom zračnom prostoru u kome države potpisnice ECAA Sporazuma primjenjuju zahtjeve utvrđene u Pravilniku o organizaciji i korištenju zračnog prostora u Jedinственном europskom nebu ("Službeni glasnik BiH", broj 45/10).

Članak 2.
(Definicije)

- (1) Za potrebe ovoga pravilnika koriste se sljedeće definicije:
- Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine** (*Bosnia and Herzegovina Directorate of Civil Aviation - BHDCA*): Nadležni zrakoplovni organ Bosne i Hercegovine;
 - ECAA Sporazum** (*Multilateral Agreement on the Establishment of a European Common Aviation Area*): Multilateralni sporazum između Europske zajednice i njenih država članica, Republike Albanije, Bosne i Hercegovine, Republike Bugarske, Republike Hrvatske, Bivše Jugoslovenske Republike Makedonije, Republike Island, Republike Crne Gore, Kraljevine Norveške, Rumunije, Republike Srbije i Misije privremene uprave Ujedinjenih naroda na Kosovu (sukladno Rezoluciji Vijeća sigurnosti UN 1244 od 10. lipnja 1999) o uspostavljanju Zajedničkog europskog zrakoplovnog područja;
 - Indikacija obveznog razdvajanja (RA)**: označava indikaciju koja letačkoj posadi preporučuje manevar kome je svrha otklanjanje svih prijetnji ili ograničenja manevara kako bi se održalo postojeće razdvajanje;
 - Indikacija prometnog upozorenja (Traffic Advisory TA)**: označava indikaciju koja letačku posadu upozorava da je blizina drugog zrakoplova potencijalno ugrožava;
 - Nadležni organ**: označava tijelo ili tijela koje je imenovala ili ustanovila Bosna i Hercegovina kao svoja državna ovlaštena tijela sukladno članku 16. stavak (1) Zakona o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine, i članku 5. stavak (1) i članku 4. Dodatka I Pravilnika kojim se uspostavlja okvir za stvaranje jedinstvenog europskog neba;
 - Sustav za izbjegavanje sudara u zraku (ACAS)**: označava sustav koji na temelju signala transpondera sekundarnog nadzornog radara (SSR), koji radi neovisno od zemaljske opreme, daje savjet pilotu o zrakoplovima koji ga potencijalno ugrožavaju, a koji su opremljeni SSR transponderima;
 - Sustav za izbjegavanje sudara u zraku II (ACAS II)**: označava sustav zrakoplova za izbjegavanje sudara u letu koji osigurava, pored prometnog upozorenja, dodatno upozorenja za vertikalno razdvajanje.
- (2) Kratice koje se primjenjuju u ovom pravilniku imaju sljedeće značenje:
- SSR (Secondary Surveillance Radar)**: Sekundarni nadzorni radar.

Članak 3.

(Sustav za izbjegavanje sudara u letu (ACAS))

- Zrakoplovi iz Dodatka ovog pravilnika, Odjeljak I, moraju biti opremljeni i upravljani sukladno odredbama i procedurama navedenim u Dodatku ovog pravilnika.
- BHDCA osigurava da operacije zrakoplova iz članka 1. točka 2. podtočka (a) Dodatka I Pravilnika o zajedničkim pravilima u području civilnog zrakoplovstva i nadležnostima

Europske agencije za sigurnost zračnog prometa budu sukladne odredbama i postupcima propisanim u Dodatku ovog pravilnika, a sukladno uvjetima utvrđenim u tom članku.

Članak 4.
(Usklađivanje)

Ovim pravilnikom preuzimaju se odredbe Uredbe Povjerenstva (EU) br. 1332/2011 od 16. prosinca 2011. godine o zahtjevima uporabe zajedničkog zračnog prostora i operativnim postupcima za izbjegavanje sudara u letu.

Članak 5.
(Stupanje na snagu)

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH".

Broj 1-3-02-2-780-5/18
26. listopada 2018. godine
Banja Luka

V.d. generalnog ravnatelja
Željko Travar, v. r.

DODATAK
Sustav za izbjegavanje sudara u letu (ACAS II)
(Dio - ACAS)

Odjeljak I - oprema ACAS II
AUR.ACAS.1005 Zahtjev performansi

- Sljedeći zrakoplovi pokretani turbinskim motorima opremljeni su sustavom logike za izbjegavanje sudara ACAS II, verzija 7.1:
 - zrakoplovi sa maksimalnom dozvoljenom masom pri polijetanju većom od 5700 kg; ili
 - zrakoplovi sa brojem putničkih sjedala većim od 19.
- Zrakoplovi koji nisu navedeni u točki (1), ali koji su dobrovoljno opremljeni sa ACAS II, moraju biti opremljeni sustavom logike za izbjegavanja sudara verzije 7.1.
- Točka (1) se ne primjenjuje na sustave bespilotnih letilica.

AUR.ACAS.1010 Osposobljavanje za sustav ACAS II

Operatori utvrđuju operativne postupke i programe osposobljavanja za sustav ACAS II kako bi se letačka posada na odgovarajući način osposobila za izbjegavanje sudara i za uporabu opreme ACAS II.

Na osnovu člana 16. i člana 61. stav (2) Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02, 102/09 i 72/17) i člana 14. stav (1) Zakona o vazduhoplovstvu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 39/09 i 25/18), vršilaц дужности генералног директора Дирекције за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине доноси

ПРАВИЛНИК
О ПОСТУПКУ ИЗБЈЕГАВАЊА СУДАРА У ЛЕТУ

Члан 1.
(Предмет)

Овим правилником се утврђују поступци за избјегавање судара у лету које су дужни испунити:

- оператори ваздухоплова из члана 4. тачка 1. подтачке (б) и (ц) Додатка I Правилника о заједничким правилима у подручју цивилног ваздухопловства и надлежностима Европске агенције за безбједност ваздушног саобраћаја ("Службени гласник БиХ", број 45/10) који обављају летове у ваздушни простор, унутар ваздушног простора или из ваздушног простора држава потписница ЕCAA Споразума;
- оператори ваздухоплова из члана 4. тачка 1. подтачка (д) Додатка I Правилника из тачке а) овог